

به نام خدا

شکوفایی خلاقیت فرزندان

تر:

ویکتوریا ویلسون

ترجمه‌ی:

جبرائیل نعمت‌زاده

انتشارات کانیار

سرشناسه	: ویلسون، ویکتوریا Victoria, Wilson
عنوان و نام پدیدآور	: شکوفایی خلاقیت فرزندان : اثر ویکتوریا ویلسون؛ مترجم جبرائیل نعمت زاده.
مشخصات نشر	: تهران: کانیار، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ ص.
شابک	: 978-600-92396-2-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Boost your child's creativity, 2010.
موضوع	: خلاقیت در کودکان
موضوع	: کودکان - فعالیت های خلاق.
شابک افزوده	: نعمت زاده، جبرائیل. - ۱۳۱۵ - مترجم
ردیف بندی استاندارد	: ۱۳۹۰ و ۹۸۰ B1۷۷۳
آی. دی. یو. آی	: ۱۵۵:۴۱۳۳۵
شماره کتابخانه ملی	: ۲۰۳۳۹۴۴



انتشارات کانیار

شکوفایی خلاقیت فرزندان

نویسنده: ویکتوریا ویلسون

مترجم: جبرائیل نعمت زاده

ویراستار: علی ابو طالبی

ناشر: کانیار

صفحه آرای: زرنگاران مهر خانی

طراح جلد: فرهاد کمالی

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-92396-2-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۳۹۶-۲-۷

تهران: خیابان ستارخان، خیابان کاشانی پور، خیابان دست پرور، کوچه صدقی، پلاک ۱۰، واحد ۱

همراه: ۰۹۱۲۲۰۸۲۷۷۵ - تلفن: ۴۴۲۵۶۰۹۸

پست الکترونیک: Kanyar Publisher@gmail.com - Kanyar Publisher@yahoo.com

خلاقیت چیست؟ چگونه می‌توان کودکانی خلاق‌تر پرورش داد؟ اساساً آیا خلاقیت امری ارثی است یا اکتسابی؟

کتابی که در دست دارید، می‌کوشد علاوه بر پاسخ به پرسش‌های فوق، با ذکر مثال‌ها و راهکارهایی که به پرورش و شکوفایی خلاقیت کودکان کمک می‌کنند، پدران و مادرانی را که بر اثر مشغله‌ی زیاد قادر نیستند آن گونه که لازم است با فرزند خود وقت صرف کنند، راهنمایی کند.

کتاب با اشاره به قواعدی طلایی، به خلاقیت هم اشاره می‌کند و سیر مراحل شکل‌گیری خلاقیت کودک را، از پیش از تولد تا شش سالگی شرح می‌دهد.

پیشنهادها، نکته‌ها و راهکارهای کتاب، مجموعه‌ای ارزشمند فراهم آورده‌اند که شما را در شناخت و پرورش فرزند دلبندتان یاری می‌دهد.

تقدیم به

همسر عزیزان

و فرزند عزیزان

فهرست

سخن نویسنده.....	۷
آیا فقط یک دقیقه وقت دارید؟.....	۷
آیا فقط پنج دقیقه وقت دارید؟.....	۹
مقدمه.....	۱۳
۱. چگونه تقویت و پرورش خلاقیت به فرزندم کمک می‌کند؟ - خلاقیت چیست؟ - آیا برخی کودکان خلاق‌تر از بقیه هستند؟ - چگونه خلاقیت به پیشرفت بچه‌ها کمک می‌کند؟.....	۱۷
۲. چگونگی پرورش و تقویت خلاقیت - قواعد طلایی - عمده‌ترین دشمنان خلاقیت.....	۳۹
۳. چگونه خانگی خود را به محیطی خلاقیت‌پرور تبدیل کنید - روش‌هایی برای آن‌که خانه‌تان خلاقیت را بیرویراند - فرایند خلاقیت - اتفاق فرزندتان - خلاقیت‌کُش‌ها در خانه.....	۶۱
۴. حاملگی تا شش ماهگی - در دوران بارداری - پرستاری و مراقبت - از هنگام تولد تا سه ماهگی - سه تا شش ماهگی - چگونه مشارکت برادر/خواهر بزرگ‌تر را جلب کنیم.....	۸۵
۵. شش ماهگی تا یک سالگی - قواعد طلایی - بازی‌ها، اسباب‌بازی‌ها و فعالیت‌هایی برای همراهی با فرزندتان.....	۱۰۷

۶. یک تا دوسالگی - قریح طلایی - بازی ها، اسباب بازی ها و فعالیت هایی برای همراهی با فرزند در حال رشدتان..... ۱۲۵
۷. دو تا سه سالگی - قریح طلایی - بازی ها، اسباب بازی ها و فعالیت هایی برای همراهی با کودک برایتان..... ۱۴۳
۸. سه تا چهار سالگی - قواعد طلایی - بازی ها، اسباب بازی ها و فعالیت هایی برای همراهی با فرزند کنجکاو و خلاقتان..... ۱۶۱
۹. چهار تا پنج سالگی - قواعد طلایی - بازی ها، اسباب بازی ها و فعالیت هایی برای همراهی با فرزندتان..... ۱۸۵
۱۰. پنج تا شش سالگی - قواعد طلایی - بازی ها، اسباب بازی ها و فعالیت هایی برای همراهی با فرزند توانمندتان..... ۲۰۵
۱۱. کارهای بیشتری که می توانید انجام دهید - پنج دستور طبخ مفرح - پنج بازی مفرح با توپ - پنج کار مفرحی که می توانید در سفرهای طولانی زمینی انجام دهید - پنج کار مفرحی که می توانید در پارک انجام دهید - پنج فعالیت دستی مفرح - پنج فعالیت هنری مفرح - ده کار مفرحی که در روزهای عید می توانید انجام دهید..... ۲۲۳
- جمع بندی..... ۲۳۷
- پیوست..... ۲۳۹

سخن نویسنده

من همواره، به عنوان کسی که چنان خوش اقبال و خوشبخت است که زندگی اش را از راه نویسنده‌گی می‌گذراند، تحت تأثیر فرایند خلاقیت قرار داشتم. اما در دوران طفولیت و قبل از این که مادر شوم نفهمیده بودم ما وقتی بچه هستیم تا چه اندازه می‌توانیم خلاق باشیم و آرام آرام که داریم رشد می‌کنیم و قد می‌کشیم، کنجکاری زمان بچگی مان را به بوته‌ی فراموشی می‌سپاریم.

آیا فقط یک دقیقه وقت دارید؟

همه‌ی بچه‌ها به‌طور طبیعی خلاق هستند، اما مطالعات نشان داده که امکان افزایش میزان هوش خلاقانه در آن‌ها، به‌ویژه در سنین پایین‌تر، وجود دارد. در اینجا چند راه‌حل را که همین الآن می‌توانید برای تقویت حس کنجکاری و قوه‌ی تخیل فرزندتان امتحان کنید، ذکر می‌کنیم. پیش از هر چیز، یک فضای مناسب در داخل منزل خود به‌وجود بیاورید که فرزندتان بتواند آنجا بنشیند و بخواند یا نقاشی بکشد یا چیزهایی درست کند. باید از هر حیث فضای مورد بحث برای فعالیت‌های فرزند دلبندتان ایمن باشد و نباید هر کسی که وارد منزل شما می‌شود مستقیم نگاهش به وی بیفتد. از طرفی فرزند شما نباید حس کند که همواره زیر نظر است. قرار دادن جعبه‌ای حاوی کتاب و کاغذ و قلم در گوشه‌ای از

اتاق نشیمن یا حتی اختصاص یک نقطه‌ی مشخص روی میز یا روی پیشخوان آشپزخانه کفایت می‌کند. حس امنیت و حس تعلق مکان فعالیت، به خودی خود آن‌ها را مسرور و شادمان می‌کند و آن‌گاه کارهای سنگین‌انگیزی می‌کنند که شبیه جادوگری است.

چند تصویر از غذاها تهیه کنید. از فلفل، اسپاگتی، لوبیای پخته روی نان یا هر چه که دوست دارید استفاده کنید. این فایده را دارد که در زمان غذا خوردن می‌توانید آن را درست کنید. در نتیجه زمان زیادی نمی‌گیرد و در عین حال برخی قواعد را می‌شکنید (با غذایتان بازی کنید).

گاهی نادیده گرفتن قواعد کم‌اهمیت، روش مناسبی برای تشویق فرزندان است تا آن‌ها بیش از پیش به خیال‌پردازی مشغول شوند و در خلق ایده‌های نو جسارت به خرج دهند.

از فرزندتان بخواهید رقص خود را با باران پدید بیاورد. بدین ترتیب، نمه و شادی را به فضای خانه می‌آورید و همچنین آن‌ها را به ترکیب کردن مفاهیمی مانند آب و هوا و موسیقی که لزوماً با یکدیگر همخوانی ندارند، وامی‌دارید. در نتیجه قوه‌ی تخیل آنان را برمی‌انگیزید.

لباس مخصوص بر تن کنید انگار به صرف جای دعوت شده‌اید. بگذارید همه‌ی اعضای خانواده در این بازی دخیل شوند. اگر به عنوان الگو، خوب رفتار نکنید و آن نقش جزئی از شخصیت شما باشد، نمی‌توانید انتظار داشته باشید، به فرزند خود الهام ببخشید.

در نهایت، به آن دسته از رفتارهای فرزندتان اشاره کنید که در آن‌ها کمتر اثری از خلاقیت هست. (معمولاً وقتی خیلی سرکش می‌شوند چنین رفتارهایی بروز می‌کند.) آیا آن‌ها راه‌های غیر معمولی برای دست بردن به داخل جعبه‌ی بیسکویت پیدا می‌کنند؟ آیا حقیقت را اندکی

می‌پېچانند تا داستانی را مهیج‌تر کنند؟ آشکارا، رفتار بد را تشویق نکنید، اما وقتی کار خلاقانه می‌کنند، آن کارشان را بزرگ و مهم جلوه دهید و نبوغشان را تمجید کنید.

آیا فقط پنج دقیقه وقت دارید؟

صداها بازی و فعالیت هست که به تناسب سن و علاقه‌ی فرزند شما ایجاد شده‌اند و طراح شده‌اند تا آن‌ها را تشویق کند آزادانه‌تر و با قوه‌ی تخیل بیشتر فکر کنند. به چند بازی که برای شروع می‌توانید امتحان کنید اشاره می‌کنیم. اول، مطمئن شوید جایی را دارید که در آن می‌توانید موسیقی محبوب فرزندتان را پخش کنید. برای مثال، یک پخش صوت در اتاق نشیمن یا اتاق خوابشان قرار دهید. اطمینان حاصل کنید که نزدیک دستگاه، فضای کوچکی برای مایکوبی و دست‌افشانی موجود باشد.

سپس یک آهنگ را نقاشی کنید. به فرزندتان تعدادی کاغذ و مدادرنگی یا رنگ بدهید و از او بپرسید از نظر او چه رنگ‌هایی متناسب با آهنگ است، یا آهنگ باعث می‌شود چه احساسی به او دست دهد. از او بخواهید آن را روی کاغذ بیاورد. ترکیب کردن ایده‌ها بدین شکل، تصویر کردن صداها با رنگ‌ها، اشکال و ایده‌ها، به‌راستی به شکوفایی تخیل و شکسته شدن حایل‌های خلاقیت کمک می‌کند.

مجموعه کتاب یا جعبه‌ای حاوی یک مجموعه درست کنید. این روش را به یک رسم و سنت تبدیل کنید، یعنی در هر جشن تولد و عید، یک عدد جعبه یا کتاب جدید به فرزندتان بدهید. بچه‌ها عاشق جمع کردن چیزها هستند، چه برگ یا سنگ از پارک و چه بلیت باغ‌وحش. به آن‌ها کمک کنید یک داستان کوتاه بنویسند، یک تصویر بکشند، یا

عکس‌ها و کارت پستال‌های یک روز بزرگ (مهم) را در آن بچسبانند. این امر باعث تقویت تقویت حافظه‌ی آنان می‌شود و همچنین یک کار خلاقانه برای خودشان به‌شمار می‌آید.

در خودرو، آهنگی را که دوست دارند یا از رادیو پخش می‌شود با هم بخوانید؛ اما کلمات عجیب و غریب (خنده‌دار و بامزه) را وارد بخش‌های تکراری ترانه کنید. اگر با ادا و اطوار ترانه را خنده‌دار کنید و بچه به آن توانایی بامزه گوش دهد. با اعتمادبه‌نفس بیشتری آواز خواهد خواند. آن‌ها چنان علاقه‌مند می‌شوند اشتباهات شما را در هنگامی که آواز می‌خوانید تصحیح کنند یا عباراتی به‌مراتب خنده‌دارتر از گفته‌های شما بر زبان آورند، که دیگر فراموش می‌کنند کسی به خواندن آن‌ها گوش می‌کند.

یک جعبه‌ی مخصوص لباس بگذارید، البته چنانچه قبلاً این کار را نکرده‌اید. لباس‌هایی که با دقت و به‌خوبی انتخاب شده‌اند. در قیاس با کنش‌ها و روسری‌های بزرگ قدیمی مادر و لباس‌هایی که سرهم‌بندی شده‌اند، کمتر بچه‌ها را شادمان می‌سازد زیرا بازی‌های متفاوت برای‌شان مناسب‌تر است. مهره‌ها و کلاه‌های قدیمی را پیدا کنید و در جعبه قرار دهید. اگر از قبل یک جعبه دارند، یک بازی کوتاه و مفرح (کمربند شما کمک می‌کند وسایل قدیمی را جمع‌وجور کنید) این است که در اطراف خانه بگردید و آن را پر کنید.

وقتی لازم است کارهای روزمره را انجام دهید، از فرزندتان بخواهید او هم در کاری را که شما می‌کنید انجام بدهد. این روشی کارساز است تا او نیز وارد بازی شود و در کارهای مفرح و سرگرم‌کننده سهمی داشته باشد. برای مثال وقتی دارید خانه را جارو می‌زنید، از فرزندتان بخواهید

او هم عین شما خانه‌ی کوچک یا محدوده‌ی بازی خودش را جارو بزند. یا هنگامی که خودتان دارید آشپزخانه یا خودرو را تمیز و مرتب می‌کنید، چند تکه لباس و اسفنج به او بدهید تا راکت یا رستوران کوچک خود را تمیز کند، در حالی که شما مشغول تمیز کردن آشپزخانه یا خودرو هستید. یک کار پنج دقیقه‌ای دیگر که می‌تواند خلاقیت را تشویق کند، عبارت است از تمیز کردن یک قفسه یا فضای خالی در گوشه و کنار دیوار. در این کار هدف این است که بتوانید داستان‌ها، تصاویر یا چیزهایی را که فرزندان جمع‌آوری یا پیدا کرده نمایش دهید. چیزهایی را انتخاب کنید که فرزندان زمان یا نیروی ذهنی زیادی برای آن صرف کرده است. به سراغ مواردی فروید که خودتان ترجیح می‌دهید و از نظر شما خوب یا زیباست. زیرا این روش نوعی تشویق است که فرزندان را به امتحان چیزهای نو و تازه ترغیب می‌کند تا از آنچه انجام می‌دهد لذت ببرد، بدون آن‌که نگران باشد چیز خوبی از آب در نیاید.

در نهایت، برنامه‌ی زمانی فرزندان را بررسی کنید. اطمینان حاصل کنید که زمان و آرامش کافی دارد و فضایی که در آن احساس ایمنی و امنیت کند در اختیارش است، جایی که بتواند کارهایی را که آرزوی آن را دارد، خودش انجام دهد. گاهی، بهترین چیز برای شکوفایی ساختن قدرت خلاقیت کودک، دادن زمان و فضا و احساس امنیت است تا بتواند کاری را که خودش می‌خواهد انجام دهد.